

Số: **3082**/BXD-PTĐT

Hà Nội, ngày **25** tháng 6 năm 2020

V/v cung cấp thông tin phục vụ
đại biểu Quốc hội

Kính gửi: Tổng Thư ký Quốc hội

Bộ Xây dựng nhận được Phiếu chuyển số 795/PC-VPCP ngày 20/5/2020 của Văn phòng Chính phủ kèm theo văn bản số 3609/TTKQH-TV ngày 18/5/2020 của Tổng Thư ký Quốc hội đề nghị cung cấp thông tin phục vụ đại biểu Quốc hội. Căn cứ chức năng, nhiệm vụ được phân công, Bộ Xây dựng xin báo cáo về tình hình nghiên cứu, hướng dẫn và triển khai mô hình thành phố thông minh hiện nay như sau:

I. Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam giai đoạn 2018 - 2025 và định hướng đến năm 2030:

Ngày 01/8/2018, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 950/QĐ-TTg Phê duyệt Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam giai đoạn 2018 - 2025 và định hướng đến năm 2030 (sau đây gọi tắt là Đề án 950). Đề án đã nêu rõ quan điểm, mục tiêu và các nhiệm vụ, giải pháp ưu tiên.

1. Về quan điểm và nguyên tắc

- Thứ nhất, phù hợp với chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các định hướng, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chương trình phát triển kinh tế - xã hội, phát triển đô thị của quốc gia và địa phương, phù hợp với đặc thù của từng địa phương.

- Thứ hai, là một nội dung quan trọng của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4, sử dụng các phương tiện hỗ trợ công nghệ thông tin truyền thông (ICT) và các phương tiện khác góp phần thúc đẩy nâng cao sức cạnh tranh, đổi mới, sáng tạo, minh bạch, tinh gọn, hiệu lực hiệu quả quản lý của chính quyền các đô thị, nâng cao hiệu quả sử dụng đất đai, năng lượng và các nguồn lực phát triển, cải thiện và nâng cao chất lượng môi trường sống đô thị, kích thích tăng trưởng và phát triển kinh tế - xã hội.

- Thứ ba, lấy người dân làm trung tâm, hướng tới mục tiêu để mọi thành phần trong xã hội có thể được thụ hưởng lợi ích, tham gia đầu tư xây dựng và giám sát, quản lý đô thị thông minh, góp phần quan trọng thực hiện Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh và các Mục tiêu phát triển bền vững Việt Nam.

- Thứ tư, dựa trên thành tựu khoa học công nghệ tiên tiến, ứng dụng các công nghệ hiện đại, đồng bộ, đảm bảo tính trung lập về công nghệ, có khả năng tương thích với nhiều nền tảng, đảm bảo an toàn thông tin mạng, an ninh mạng và bảo vệ thông tin cá nhân của người dân, đảm bảo sự đồng bộ giữa các giải pháp công nghệ và phi công nghệ.

- Thứ năm, đảm bảo tính thống nhất, tối ưu hóa cơ sở hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng ICT hiện có dựa trên Khung tham chiếu ICT phát triển đô thị thông minh, các quy chuẩn và tiêu chuẩn kỹ thuật để đảm bảo khả năng tương tác, hoạt động đồng bộ của đô thị thông minh cũng như giữa các đô thị thông minh; sử dụng các chỉ số chính đánh giá về hiệu quả hoạt động (KPI) cho đô thị thông minh.

- Thứ sáu, tổ chức thực hiện phát triển đô thị thông minh bền vững kết hợp cả hai cách từ trên xuống và từ dưới lên, trung ương điều hành tập trung xây dựng hệ thống quy định pháp lý và chính sách hỗ trợ, các địa phương đóng vai trò chủ động. Khuyến khích sự tham gia đầu tư, xã hội hóa phát triển đô thị thông minh trên nguyên tắc tính đúng, tính đủ các chi phí và rủi ro, hài hòa lợi ích của các bên có liên quan, khuyến khích sử dụng các sản phẩm, dịch vụ trong nước. Tổ chức thực hiện thí điểm điển hình, rút kinh nghiệm trước khi nhân rộng, tiến hành dần từng bước, có những tiến bộ cụ thể và vững chắc, dựa trên đặc điểm riêng của đô thị, hài hòa giữa yêu cầu phát triển dài hạn của đô thị với nhu cầu bức thiết của người dân, đảm bảo hiệu quả đầu tư ngắn hạn và dài hạn, không phát triển tự phát, tràn lan, theo phong trào.

- Thứ bảy, giai đoạn 2018 - 2025 ưu tiên xây dựng các nội dung cơ bản bao gồm: Quy hoạch đô thị thông minh; Xây dựng và quản lý đô thị thông minh; Cung cấp các tiện ích đô thị thông minh cho các tổ chức, cá nhân trong đô thị với Cơ sở nền tảng là Hệ thống hạ tầng kỹ thuật đô thị và hệ thống hạ tầng ICT trong đó bao gồm cơ sở dữ liệu không gian đô thị thông minh được kết nối liên thông và hệ thống tích hợp hai hệ thống trên.

2. Về nội dung nhiệm vụ, giải pháp

2.1. Nội dung nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu:

- Gồm 10 nhóm nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu để huy động sự tham gia của mọi nguồn lực toàn xã hội:

(1) Rà soát, hoàn thiện hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế chính sách, định mức kinh tế kỹ thuật và ban hành các hướng dẫn về phát triển đô thị thông minh bền vững.

(2) Từng bước hình thành và hoàn thiện hệ thống các quy chuẩn, tiêu chuẩn quốc gia về lĩnh vực đô thị thông minh, thúc đẩy nghiên cứu khoa học cơ bản và nghiên cứu ứng dụng đô thị thông minh bền vững.

(3) Hình thành, kết nối liên thông, duy trì và vận hành hệ thống dữ liệu không gian đô thị số hóa và cơ sở dữ liệu đô thị quốc gia.

(4) Đẩy mạnh áp dụng công nghệ thông minh trong quy hoạch và quản lý phát triển đô thị.

(5) Phát triển hạ tầng đô thị thông minh.

(6) Phát triển các tiện ích thông minh cho dân cư đô thị.

(7) Xây dựng tiềm lực phát triển đô thị thông minh bền vững.

(8) Tăng cường huy động các nguồn vốn đầu tư, hỗ trợ kỹ thuật trong và ngoài nước.

(9) Tích cực thúc đẩy hợp tác quốc tế, trao đổi chuyển giao công nghệ về phát triển đô thị thông minh bền vững.

(10) Tuyên truyền, phổ biến nâng cao nhận thức về đô thị thông minh.

2.2. Nội dung nhiệm vụ, giải pháp ưu tiên

- Gồm 07 nhóm nhiệm vụ, giải pháp được phân giao cụ thể cho các Bộ, ngành, địa phương:

(1) Nghiên cứu, hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật và các cơ chế chính sách phát triển đô thị thông minh bền vững tại Việt Nam;

(2) Thiết lập, duy trì và vận hành hệ thống cơ sở dữ liệu không gian đô thị thông minh số hóa liên thông đa ngành;

(3) Nghiên cứu, ứng dụng, phát triển quy hoạch đô thị thông minh bền vững;

(4) Lập kế hoạch, thu hút nguồn lực đầu tư xây dựng và quản lý phát triển hạ tầng đô thị thông minh;

(5) Lập, thẩm định, phê duyệt Chương trình, dự án thí điểm phát triển đô thị thông minh bền vững;

(6) Đẩy mạnh xây dựng Chính phủ điện tử;

(7) Thúc đẩy việc đào tạo, bồi dưỡng nâng cao năng lực cho cán bộ quản lý và chuyên môn đáp ứng nhu cầu phát triển, vận hành đô thị thông minh theo các giai đoạn.

II. Tình hình triển khai thực hiện Đề án 950:

1. Tình hình chung:

Ngay sau khi Đề án 950 được ban hành, Bộ Xây dựng là cơ quan thường trực của Đề án đã đẩy mạnh việc tuyên truyền, phổ biến rộng rãi các nội dung của Đề án, giới thiệu Đề án tại nhiều hội nghị, hội thảo trong nước¹ và quốc tế², các sự kiện được tổ chức tại nhiều địa phương như thành phố Hà Nội, thành phố Đà Nẵng, thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Quảng Nam, tỉnh Ninh Thuận... Bộ Xây dựng cũng đã phối hợp xây dựng 02 chương trình truyền hình phát trên sóng Đài truyền hình Việt Nam VTV và Truyền hình Quốc hội để giới thiệu, nâng cao nhận thức về phát triển đô thị thông minh ở Việt Nam theo các quan điểm và nguyên tắc của Đề án 950.

Bộ Xây dựng, Bộ Thông tin và Truyền thông đã ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Đề án 950³, phân giao nhiệm vụ cho từng đơn vị, có kế hoạch thực hiện cụ thể. Các Bộ: Xây dựng, Thông tin và Truyền thông, Khoa học và Công nghệ duy trì sự kết nối thường xuyên, phối hợp trong triển khai các chương trình, kế hoạch nghiên cứu về phát triển đô thị thông minh.

Các địa phương đã duy trì chế độ báo cáo định kỳ hàng năm tình hình thực hiện các nhiệm vụ về xây dựng và phát triển đô thị thông minh tại địa phương.

2. Về việc rà soát, xây dựng nền tảng cơ sở pháp lý và hệ thống quy chuẩn, tiêu chuẩn về phát triển đô thị thông minh:

¹ Hội nghị thượng đỉnh về thành phố thông minh ASOCIO 2018; Diễn đàn cấp và Triển lãm quốc tế về công nghiệp 4.0; Hội thảo Việt Hàn về giao thông và đô thị thông minh; ...

² Hội thảo tại Hàn Quốc, Nhật Bản, Thái Lan, ...

³ Quyết định số 1627/QĐ-BXD ngày 27/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Xây dựng, Quyết định số 2160/QĐ-BTTTT ngày 19/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông.

Các Bộ, ngành đang khẩn trương tiến hành nghiên cứu, hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật và các cơ chế chính sách phát triển đô thị thông minh bền vững tại Việt Nam. cụ thể là:

Bộ Khoa học và Công nghệ đã ban hành một số tiêu chuẩn trên cơ sở tiếp thu các tiêu chuẩn của ISO về phát triển đô thị thông minh⁴; đang triển khai một số nhiệm vụ, đề tài nghiên cứu hỗ trợ xây dựng và phát triển đô thị thông minh: Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá đô thị thông minh; Xây dựng hệ thống tiêu chuẩn quốc gia phục vụ phát triển đô thị thông minh tại Việt Nam; Phát triển dịch vụ hỗ trợ và quản lý du khách nhằm phát triển du lịch bền vững theo định hướng thành phố thông minh; đã đưa vào kế hoạch xây dựng tiêu chuẩn giai đoạn 2019 – 2020 Tiêu chuẩn hạ tầng thông minh cho cộng đồng và Tiêu chuẩn hệ thống giao thông thông minh.

Bộ Thông tin và Truyền thông đã ban hành Khung tham chiếu ICT phát triển đô thị thông minh (phiên bản 1.0)⁵; xây dựng Bộ chỉ số đô thị thông minh Việt Nam giai đoạn đến năm 2025 (Phiên bản 1.0)⁶; đang triển khai nghiên cứu xây dựng mô hình quản lý cơ sở dữ liệu liên thông; triển khai các địa phương đăng ký thí điểm dịch vụ đô thị thông minh.

Bộ Xây dựng đang triển khai nghiên cứu: Hệ thống tiêu chuẩn quốc gia ngành xây dựng phục vụ phát triển đô thị thông minh; Quản lý dự án phát triển đô thị có quy mô lớn ứng dụng giải pháp đô thị thông minh; Xây dựng chương trình thí điểm phát triển đô thị vùng đồng bằng sông Cửu Long thông minh. Triển khai các nhiệm vụ được phê duyệt tại Đề án áp dụng mô hình thông tin công trình (BIM) trong hoạt động xây dựng và quản lý vận hành công trình.

Bộ Tài nguyên và Môi trường đã trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Xây dựng, hoàn thiện cơ sở dữ liệu nền địa lý quốc gia”⁷. Về dữ liệu không gian, triển khai xây dựng cơ sở dữ liệu bản đồ địa hình, không gian địa lý quốc gia thống nhất trên đất liền, vùng biển và hải đảo; Xây dựng cơ sở dữ liệu viễn thám, siêu dữ liệu viễn thám quốc gia. Hiện nay, đang tiếp tục hoàn thiện Đề án “Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu liên ngành về đồng bằng sông Cửu Long phục vụ phát triển bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu”, Đề án “Hoàn thiện cơ sở dữ liệu tài nguyên và môi trường kết nối liên thông với các hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu của các địa phương, các bộ, ngành” và Đề án “Tổng thể xây dựng cơ sở dữ liệu đất đai quốc gia”. Đã khảo sát và lập đề cương dự án “Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu không gian phục vụ phát triển đô thị thông minh”; Phê duyệt danh mục nhiệm vụ nghiên cứu khoa học và công nghệ cấp Bộ mở mới năm 2020 về “Nghiên cứu đề xuất xây dựng nền tảng dữ liệu không gian đô thị trong lĩnh vực tài nguyên và môi trường phục vụ phát triển đô thị thông minh”.

Bộ Giao thông vận tải đã nghiên cứu, xây dựng Tiêu chuẩn quốc gia về kiến trúc hệ thống giao thông thông minh (ITS).

⁴ ISO 37120:2014, ISO/TR 37150:2014, ISO TS 37151:2015.

⁵ Quyết định số 829/QĐ-BTTTT ngày 31/5/2019; ICT: viết tắt của Công nghệ thông tin và truyền thông

⁶ Văn bản số 3098/BTTTT-KHCN ngày 13/9/2019.

⁷ Quyết định số 40/QĐ-TTg ngày 09/01/2020

3. *Tình hình thực hiện phát triển đô thị thông minh tại các địa phương:*

Trên cả nước đã có 41/63 tỉnh/thành phố trực thuộc trung ương đã hoặc đang triển khai xây dựng đề án phát triển đô thị thông minh, trong đó có đề án, kế hoạch được ban hành cho toàn tỉnh và đề án, kế hoạch ban hành cho một đô thị thuộc tỉnh. Trong đó:

- 15/41 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương đã phê duyệt đề án phát triển đô thị thông minh trước thời điểm ban hành Đề án 950⁸;

- 09/41 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương phê duyệt đề án sau thời điểm ban hành Đề án 950⁹.

- 17/41 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương đang triển khai lập đề án¹⁰.

Về triển khai các dịch vụ đô thị thông minh, có khoảng gần 40 tỉnh đã triển khai phát triển một số dịch vụ về đô thị thông minh; 17/63 tỉnh đã triển khai xây dựng hoặc đồng ý về chủ trương xây dựng trung tâm điều hành đô thị thông minh; 17/63 tỉnh đã triển khai ứng dụng dịch vụ du lịch thông minh, khoảng trên 10 tỉnh triển khai các ứng dụng về giao thông thông minh, kiểm soát trật tự an toàn đô thị, ngoài ra còn một số ứng dụng trong các lĩnh vực khác như giáo dục thông minh, y tế thông minh v.v... Theo hướng dẫn của Bộ Thông tin và Truyền thông về triển khai thí điểm dịch vụ đô thị thông minh tại văn bản số 4176/BTTTT-THH ngày 22/11/2019, trên cả nước có 28 tỉnh/thành phố đã đăng ký thí điểm dịch vụ đô thị thông minh, trong đó 19 địa phương¹¹ có kế hoạch thực hiện cụ thể. Chương trình thí điểm sẽ thực hiện trong năm 2020, gồm thí điểm trung tâm giám sát điều hành đô thị thông minh và triển khai thí điểm một số dịch vụ cơ bản (gồm các dịch vụ: phản ánh hiện trường, giám sát điều hành giao thông, an ninh trật tự đô thị, giám sát thông tin môi trường mạng, giám sát an toàn thông tin).

Nội dung các đề án được các địa phương lập, phê duyệt sau khi có Đề án 950 đã bước đầu phản ánh được các nhiệm vụ ưu tiên mà Đề án 950 đã xác định. Nhiều Đề án về đô thị thông minh được các địa phương phê duyệt trước thời điểm Đề án 950 được ban hành tập trung về nội dung xây dựng hạ tầng công nghệ thông tin và lựa chọn một số trụ cột trong các lĩnh vực dịch vụ, ứng dụng để ưu tiên phát triển. Các nội dung về thực hiện quy hoạch đô thị thông minh chưa được chú trọng đầy đủ. Nội dung về quản lý đô thị thông minh chưa thực sự gắn kết chặt chẽ với ưu tiên xây dựng cơ sở hạ tầng dữ liệu đô thị. Các địa phương cũng có sự khác

⁸ Quy mô toàn tỉnh (10 địa phương): Lào Cai, Bắc Ninh, Vĩnh Phúc (đã dừng triển khai đề án), Quảng Ninh, Thanh Hóa, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Đà Nẵng, Bình Dương, Hồ Chí Minh. Quy mô đô thị (05 đô thị): Phú Thọ, Ninh Thuận, Lâm Đồng, Tiền Giang, Kiên Giang

⁹ Quy mô toàn tỉnh (09 địa phương): Yên Bái, Hà Giang, Sơn La, Hải Dương, Ninh Bình, Bình Thuận, Gia Lai, Bà Rịa - Vũng Tàu, An Giang.

¹⁰ Quy mô toàn tỉnh (12 địa phương): Thái Nguyên, Hà Nội, Hưng Yên, Thái Bình, Nghệ An, Bình Định, Ninh Thuận, Bình Phước, Đồng Nai, Cần Thơ, Hậu Giang, Cà Mau. Quy mô đô thị (5 đô thị): Hòa Bình, Quảng Nam, Khánh Hòa, Đắk Lắk, Đồng Tháp.

¹¹ Đăng ký và có kế hoạch triển khai thí điểm dịch vụ đô thị thông minh (19 địa phương): Thanh Hóa, Gia Lai, Cà Mau, Hà Giang, Kon Tum, Sóc Trăng, Vĩnh Long, Bình Định, Hậu Giang, Đắk Nông, Bình Phước, Thái Bình, Cao Bằng, Bến Tre, Đắk Lắk, Đồng Nai, Nam Định, Đà Nẵng, Hà Tĩnh.

nhau trong việc phân công cơ quan đầu mối chủ trì xây dựng đề án đô thị thông minh giữa các Sở: Thông tin và Truyền thông, Xây dựng, Kế hoạch và Đầu tư.

Tại một số địa phương đang đi đầu trong thực hiện phát triển đô thị thông minh, đã có những kinh nghiệm thực hiện và kết quả bước đầu:

a) Thành phố Hồ Chí Minh:

UBND Thành phố Hồ Chí Minh đã phê duyệt Đề án xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh trở thành đô thị thông minh giai đoạn 2017 - 2020, tầm nhìn đến năm 2025¹² với 04 trụ cột, gồm: (1) Xây dựng Kho dữ liệu dùng chung và phát triển hệ sinh thái dữ liệu mở; (2) Xây dựng Trung tâm điều hành đô thị thông minh; (3) Xây dựng Trung tâm mô phỏng dự báo xây dựng chiến lược phát triển kinh tế xã hội; (4) Thành lập Trung tâm an toàn thông tin.

Trong giai đoạn 1 (2017-2020), Thành phố đã triển khai Kho dữ liệu dùng chung trên cơ sở tích hợp các dữ liệu hiện có của các sở ngành, vận hành thử nghiệm Cổng thông tin dữ liệu mở tại địa chỉ <https://data.hochiminhcity.gov.vn>. Triển khai thí điểm kết nối, tích hợp dữ liệu các hệ thống camera giám sát, Trung tâm điều hành đô thị thông minh đã kết nối thông tin tổng hợp từ hệ thống tiếp nhận và xử lý phản ánh sự cố hạ tầng kỹ thuật đô thị, hệ thống một cửa điện tử, ứng dụng lắng nghe mạng xã hội. Ra mắt ứng dụng “Thông tin quy hoạch Thành phố Hồ Chí Minh” phục vụ người dân tra cứu thông tin. Việc xây dựng Trung tâm mô phỏng và dự báo kinh tế - xã hội và thành lập Trung tâm an toàn thông tin cũng đang được triển khai với bước đầu xây dựng cơ sở dữ liệu, kết nối chuyên gia...

b) Thành phố Hà Nội:

Thành phố Hà Nội đã ban hành nhiều chương trình, kế hoạch về phát triển công nghệ thông tin, thành lập Ban chỉ đạo ứng dụng công nghệ thông tin Thành phố¹³. Từ năm 2017, đã chỉ đạo triển khai một số thành phần cơ bản của đô thị thông minh trên nền tảng ứng dụng những công nghệ chủ chốt của cuộc Cách mạng 4.0; thí điểm và mở rộng triển khai một số ứng dụng thông minh, gồm: giao thông công cộng thông minh (IPARKING, vé điện tử, camera giám sát), hệ thống quan trắc môi trường không khí, hệ thống quan trắc chất lượng nước, mã QR truy xuất nguồn gốc nông sản thực phẩm... Công tác ứng dụng công nghệ thông tin và xây dựng chính quyền điện tử được thực hiện trên các lĩnh vực: Quy hoạch, quản lý đất đai, du lịch, giao thông, dịch vụ công trực tuyến v.v...

Trong năm 2019, thành phố đã tiến hành xây dựng dự thảo Đề cương Đề án “Thành phố Hà Nội thông minh đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”, Sở Thông tin và Truyền thông thành phố Hà Nội đã tổ chức Hội thảo khoa học và có văn bản gửi các cơ quan liên quan để lấy ý kiến góp ý.

c) Thành phố Đà Nẵng:

¹² Quyết định số 6179/QĐ-UBND ngày 23/11/2017;

¹³ Quy hoạch phát triển công nghệ thông tin đến năm 2020 (số 6109/QĐ-UBND ngày 26/12/2012); Chương trình mục tiêu quốc gia ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động cơ quan nhà nước thành phố Hà Nội giai đoạn 2016-2020” (số 05/2015/NQ-HĐND ngày 01/12/2015); điều chỉnh nội dung Nghị quyết 05/2015/NQ-HĐND (số 11/2017/NQ-HĐND ngày 05/12/2017).

Từ năm 2012, Đà Nẵng đã phối hợp Tập đoàn IBM khảo sát, xây dựng Đề án xây dựng thành phố thông minh hơn tại Đà Nẵng, triển khai thành công các ứng dụng thông minh như: Giao thông công cộng thông minh (Đèn tín hiệu giao thông; Hệ thống camera giám sát); Năm 2016, UBND thành phố Đà Nẵng đã ký kết biên bản ghi nhớ với Tập đoàn Viễn thông Quân đội về Xây dựng thành phố thông minh: ưu tiên triển khai các ứng dụng thông minh trong lĩnh vực y tế, giáo dục như Hệ thống quản lý bệnh viện, Hồ sơ y tế điện tử, Phần mềm cấp mã số bệnh nhân chung toàn thành phố, Hệ thống tuyển sinh đầu cấp, CSDL học sinh, giáo viên....Ngoài ra, Đà Nẵng đã triển khai được các ứng dụng thông minh khác ở nhiều lĩnh vực như: Quản lý đô thị, Du lịch...

Trong năm 2018, UBND thành phố Đà Nẵng đã ban hành Kiến trúc tổng thể thành phố thông minh tại thành phố Đà Nẵng và Đề án xây dựng thành phố thông minh giai đoạn 2018 - 2025, định hướng đến 2030¹⁴; tiếp đó đã ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Đề án trong các năm 2019, 2020¹⁵. Ban Thường vụ Thành ủy Đà Nẵng đã ban hành Nghị quyết về phát triển hạ tầng công nghệ thông tin và truyền thông tiếp cận xu hướng cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0¹⁶.

d) Tỉnh Bình Dương:

UBND tỉnh Bình Dương đã phê duyệt Đề án "Bình Dương Navigator 2021 - Đề án phát triển kinh tế - xã hội Bình Dương, triển khai mô hình hợp tác Ba Nhà, hướng tới Đô thị Thông minh"¹⁷. Tỉnh Bình Dương đã chủ động hợp tác với đối tác Hà Lan triển khai xây dựng đô thị thông minh áp dụng mô hình Ba Nhà - Triple Helix (nhà nước - nhà trường - doanh nghiệp). Ngày 16/7/2019, UBND tỉnh Bình Dương đã ban hành Chỉ thị số 15/CT-UBND về việc triển khai thực hiện Quyết định số 950/QĐ-TTg. Bình Dương cũng là địa phương đăng cai nhiều Hội nghị quốc tế về đô thị thông minh, thu hút cộng đồng trong và ngoài nước. Tỉnh cũng hoàn thiện và đưa vào khai thác hệ thống GIS giai đoạn 1 trên địa bàn thành phố Thủ Dầu Một và đang tiếp tục triển khai trên toàn tỉnh, kịp thời cung cấp thông tin quy hoạch và các chức năng tra cứu. Đến nay, đánh giá chung kết quả đã đạt được, Vùng thông minh Bình Dương đã 02 lần được vinh danh tại Diễn đàn cộng đồng thông minh thế giới (ICF).

Tỉnh Bình Dương đã triển khai các dự án liên quan lĩnh vực giao thông như hệ thống xe buýt Becamex Tokyu sử dụng nhiên liệu sạch (khí CNG); thu phí tự động không dừng trên Quốc lộ 13. Đã được Thủ tướng chính phủ phê duyệt báo cáo nghiên cứu tiền khả thi: Hệ thống xe bus nhanh BRT kết nối ga Suối Tiên; Đầu tư thí điểm hệ thống giám sát giao thông; chiếu sáng thông minh; Quản lý thông tin địa lý (GIS) giai đoạn 01 trên địa bàn thành phố Thủ Dầu Một, đề án thông tin địa lý; APP ứng dụng, trang web cung cấp thông tin quy hoạch ... cho người dân v.v...

đ) Thành phố Huế:

¹⁴ Quyết định số 164/QĐ-UBND ngày 11/11/2018; số 6439/QĐ-UBND ngày 29/12/2018;

¹⁵ Quyết định số 1950/QĐ-UBND ngày 03/5/2019;

¹⁶ Quyết định số 07-NQ/TU ngày 16/4/2019;

¹⁷ Quyết định 3206/QĐ-UBND ngày 21/11/2016

Ngày 10/8/2018, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế đã phê duyệt Đề án “Phát triển dịch vụ đô thị thông minh trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2020 định hướng đến năm 2025”¹⁸. Ngày 25/7/2019, đã ra mắt Trung tâm giám sát điều hành đô thị thông minh cấp tỉnh đầu tiên của Việt Nam, là đầu mối kết nối giữa công dân, doanh nghiệp và chính quyền trong các dịch vụ đô thị thông minh của tỉnh, hướng đến xây dựng một chính quyền phục vụ người dân tốt hơn; được trao giải thưởng viễn thông châu Á - Telecom Asia Awards 2019 ở hạng mục dự án thành phố thông minh sáng tạo nhất châu Á.

e) Thành phố Hải Phòng:

Thành phố đã phê duyệt Đề án Chính quyền điện tử thành phố Hải Phòng¹⁹, ban hành Kế hoạch số 257/KH-UBND ngày 13/12/2018 triển khai Đề án 950. Thành phố đang từng bước đầu tư xây dựng hệ thống hạ tầng kỹ thuật đô thị thông minh: hệ thống mạng công nghệ thông tin điện tử phục vụ cho việc hình thành chính phủ điện tử, hệ thống thủ tục hành chính một cửa hiện đại, hệ thống giao thông thông minh, hệ thống chiếu sáng thông minh, hệ thống cấp điện, cấp nước thông minh, ... Đánh giá, lựa chọn Khu kinh tế Đình Vũ - Cát Hải là khu vực thực hiện thí điểm khu đô thị thông minh trong giai đoạn 2020 - 2025.

g) Tỉnh Quảng Ninh:

UBND tỉnh Quảng Ninh đã phê duyệt Đề án triển khai mô hình thành phố thông minh tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2017-2020²⁰, sau đó phê duyệt điều chỉnh nhiệm vụ²¹; ban hành Kế hoạch triển khai mô hình thành phố thông minh tỉnh Quảng Ninh²².

Tỉnh đã phê duyệt và triển khai 24 dự án thuộc đề án thông minh (trường học, bệnh viện thông minh, hệ thống quản lý điều hành giao thông thông minh v.v...) bước đầu tạo được những chuyển biến rõ nét, đưa vào vận hành thí điểm trung tâm điều hành thành phố thông minh tỉnh Quảng Ninh (ngày 28/8/2019); đăng ký triển khai thí điểm dịch vụ đô thị thông minh đối với thành phố Hạ Long (trên cơ sở văn bản hướng dẫn của Bộ Thông tin và Truyền thông²³).

4. Đào tạo, bồi dưỡng phát triển nguồn nhân lực và phát triển nghiên cứu chế tạo, ứng dụng khoa học công nghệ đô thị thông minh:

Việc đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nguồn nhân lực, thúc đẩy công nghệ và công nghiệp sản xuất hướng tới phát triển đô thị thông minh đang được tất cả các cấp các ngành, các địa phương quan tâm. Bộ Xây dựng đã triển khai lồng ghép chuyên đề: “Định hướng phát triển đô thị tăng trưởng xanh, thông minh, ứng phó biến đổi khí hậu” vào các lớp nâng cao năng lực thuộc Chương trình 1961 “Đề án Đào tạo, bồi dưỡng nâng cao năng lực quản lý xây dựng và phát triển đô thị đối với công chức lãnh đạo, chuyên môn đô thị các cấp giai đoạn 2010-2015”; Tổ

¹⁸ Quyết định số 1779/QĐ-UBND ngày 15/2/2018.

¹⁹ Quyết định số 2348/QĐ-UBND ngày 17/12/2016.

²⁰ Quyết định số 3645/QĐ-UBND ngày 31/12/2016.

²¹ Quyết định số 3142/QĐ-UBND ngày 15/8/2018.

²² Kế hoạch số 3817/KH-UBND ngày 29/5/2017.

²³ Văn bản số 4176/BTTTT-THH ngày 22/11/2019.

chức các khóa đào tạo, hợp tác quốc tế khảo sát về xây dựng đô thị thông minh hợp tác với Hàn Quốc và một số chương trình khác. Bộ Thông tin và Truyền thông đang xây dựng Chương trình bồi dưỡng về ứng dụng công nghệ thông tin và an toàn thông tin cho cán bộ chuyên trách công nghệ thông tin.

5. Huy động, thu hút tham gia đầu tư phát triển đô thị thông minh

Nội dung đề án phát triển đô thị thông minh của các địa phương đều thể hiện rõ nguồn kinh phí đầu tư không chỉ từ nguồn ngân sách nhà nước. Một số đề án có ước tính tổng mức đầu tư, trong đó cũng nêu rõ xác định chi phí của các dự án, đề án cụ thể phải thực hiện theo quy định của pháp luật. Trong tổng kinh phí dự kiến của đề án, nguồn kinh phí dự kiến chủ yếu lấy từ nguồn xã hội hóa và nguồn vốn vay ưu đãi, chiếm từ 50% đến 90 %.

Trên địa bàn toàn quốc, có 06 tỉnh/thành phố trực thuộc trung ương có các đề xuất xây dựng dự án phát triển khu đô thị thông minh, tuy nhiên chủ yếu cũng mới đang ở bước ban đầu chấp thuận chủ trương đầu tư, lập quy hoạch chi tiết dự án hoặc chỉ mới đang nghiên cứu, xây dựng đề xuất. Ví dụ như Dự án đầu tư "Thành phố thông minh" tại huyện Đông Anh, Hà Nội (Quyết định chủ trương đầu tư số 3003/QĐ-UBND ngày 16/6/2018; tổ chức lễ động thổ và công bố dự án ngày 06/10/2019) với quy mô khoảng 271,45 ha; Dự án Khu công viên phần mềm tại huyện Đông Anh, Hà Nội với quy mô 78,14 ha... Các chủ đầu tư đã và đang nhanh chóng tiếp cận xu thế mới này, đã ứng dụng các giải pháp thông minh ngay từ khâu lập và quảng bá dự án.

Để tạo điều kiện thu hút và đảm bảo tính bền vững cho đầu tư của xã hội và thu hút sự tham gia của doanh nghiệp trong phát triển đô thị thông minh, Đề án 950 đã xác định các nhiệm vụ xây dựng nền tảng cơ sở pháp lý. Các Bộ, ngành đang tập trung thực hiện nhiệm vụ được giao như xây dựng Quy chế thi điểm quản lý đầu tư phát triển đô thị thông minh, Tiêu chí đánh giá khu đô thị mới thông minh ...

Đối với chương trình cấp vùng, Cơ quan Hợp tác quốc tế Hàn Quốc (KOICA) đã và đang xúc tiến các dự án theo chuỗi đô thị thông minh khu vực miền Trung gồm các tỉnh Thừa Thiên Huế, thành phố Đà Nẵng và tỉnh Quảng Nam. Bộ Xây dựng cũng đang khẩn trương phối hợp với các tỉnh tại khu vực đồng bằng sông Cửu Long (Đồng Tháp, Cần Thơ, Kiên Giang, Trà Vinh và Bến Tre) trao đổi với các đối tác Hàn Quốc, Ngân hàng Thế giới xây dựng Chương trình thí điểm phát triển đô thị vùng đồng bằng sông Cửu Long thông minh theo phân công nhiệm vụ của Đề án 950 và Nghị quyết số 120/NQ-CP ngày 17/11/2017 của Chính phủ.

6. Thúc đẩy hợp tác quốc tế về phát triển đô thị thông minh

Bộ Xây dựng đã và đang tiếp tục đẩy mạnh các chương trình dự án hợp tác quốc tế về đô thị thông minh với các đối tác của Vương Quốc Anh, Scotland, Hà Lan, Hàn Quốc, Nhật Bản, Nga, Ấn độ và nhiều đối tác khác; Đang thúc đẩy dự án thành lập Trung tâm đô thị thông minh Việt Hàn.

Trong năm 2018, Việt Nam đã chính thức gia nhập Mạng lưới đô thị thông minh ASEAN (ASCN)²⁴. Bộ Xây dựng, Bộ Ngoại giao và 3 thành phố thành viên đã tích cực phát huy vai trò và tham gia các hoạt động chung của ASCN; tham gia các hoạt động hợp tác mở rộng như hợp tác ASEAN - Nhật Bản, ASEAN – Hàn Quốc ... về đô thị thông minh. Trong năm 2020, Việt Nam sẽ là Chủ tịch ASEAN, theo đó, Việt Nam sẽ là Chủ tịch và chủ trì tổ chức Hội nghị thường niên của ASCN 2020. Đề án tổ chức các hoạt động Mạng lưới đô thị thông minh ASEAN năm 2020 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt²⁵. Dự kiến các sự kiện của ASCN 2020 tại Việt Nam sẽ được tổ chức vào tháng 6/2020, tuy nhiên do tình hình dịch COVID 19, các kế hoạch phải điều chỉnh lùi thời gian tổ chức sang nửa đầu tháng 7 (dự kiến từ ngày 8-10/7/2020). Bộ Xây dựng đã khẩn trương phối hợp lập kế hoạch tổ chức, chuyển đổi hình thức họp Hội nghị thường niên của Mạng lưới đô thị thông minh ASEAN (gọi tắt là ASCN) từ hình thức trực tiếp sang hình thức trực tuyến. Các hoạt động dự kiến sẽ đóng góp tích cực trong việc nâng cao nhận thức, quan điểm về phát triển đô thị thông minh cũng như cung cấp các ví dụ thực tiễn, phát triển và kết nối với thị trường.

III. Nhận xét, đánh giá chung

Xây dựng và phát triển đô thị thông minh là một xu hướng mới trên thế giới, đã và đang được nhiều quốc gia tổ chức triển khai thực hiện. Tại Việt Nam, phát triển đô thị thông minh đã sớm nhận được sự quan tâm của toàn thể xã hội và đã có những kết quả bước đầu đáng ghi nhận. Nhiều địa phương đã khẩn trương nắm bắt thời cơ để ban hành các đề án, kế hoạch về phát triển đô thị thông minh.

Từ khi Quyết định số 950 được ban hành, việc phát triển đô thị thông minh tại Việt Nam đang bước đầu ghi nhận sự quan tâm của toàn thể các Bộ, ban, ngành, các tổ chức quốc tế và người dân. Các Bộ, ngành đang khẩn trương phối hợp thực hiện các nhiệm vụ của Đề án 950, tuy nhiên đây là lĩnh vực mới, chưa có tiền lệ, lại có tính chất liên ngành nên cũng có những khó khăn như:

- Tại các địa phương, việc triển khai các hoạt động đầu tư về phát triển đô thị thông minh chủ yếu được thực hiện theo các đề án/kế hoạch trên toàn tỉnh hoặc toàn đô thị đã được phê duyệt, bước đầu đang tập trung nhiều về ứng dụng các dịch vụ đô thị thông minh (bao gồm đầu tư thiết bị công nghệ, xây dựng trung tâm điều hành, xây dựng phát triển công thông tin về du lịch, giám sát giao thông, giám sát an toàn trật tự đô thị...), triển khai gắn với nhiệm vụ xây dựng chính quyền điện tử. Các nội dung về quy hoạch đô thị thông minh, quản lý xây dựng đô thị thông minh mới chỉ được một số ít địa phương quan tâm, triển khai thí điểm.

- Đầu tư phát triển các khu đô thị thông minh chủ yếu mới ở bước thực hiện các thủ tục chuẩn bị đầu tư.

- Các dự án, đề án phát triển đô thị thông minh ở các địa phương chủ yếu tập trung nhiều vào các giải pháp công nghệ.

²⁴ Mạng lưới các thành phố thông minh ASEAN (ASCN) chính thức được thành lập tại Hội nghị Cấp cao Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) lần thứ 32 diễn ra tháng 4/2018 tại Singapore. Việt Nam là thành viên của mạng lưới với 03 đại diện gồm các thành phố: Hà Nội, Hồ Chí Minh và Đà Nẵng, Bộ Xây dựng là đại diện quốc gia của Việt Nam.

²⁵ Văn bản số 1544/VPCP-QHQT ngày 28/2/2020.

- Tính kết nối, cơ chế chia sẻ kinh nghiệm giữa các đô thị đang tiến hành xây dựng đô thị thông minh còn chưa cao.

- Chưa có hình thức liên kết, kết nối khối doanh nghiệp, kinh tế tư nhân trong phát triển đô thị thông minh nên việc phát huy nguồn lực từ xã hội còn riêng rẽ, chưa đồng bộ, hệ thống hóa.

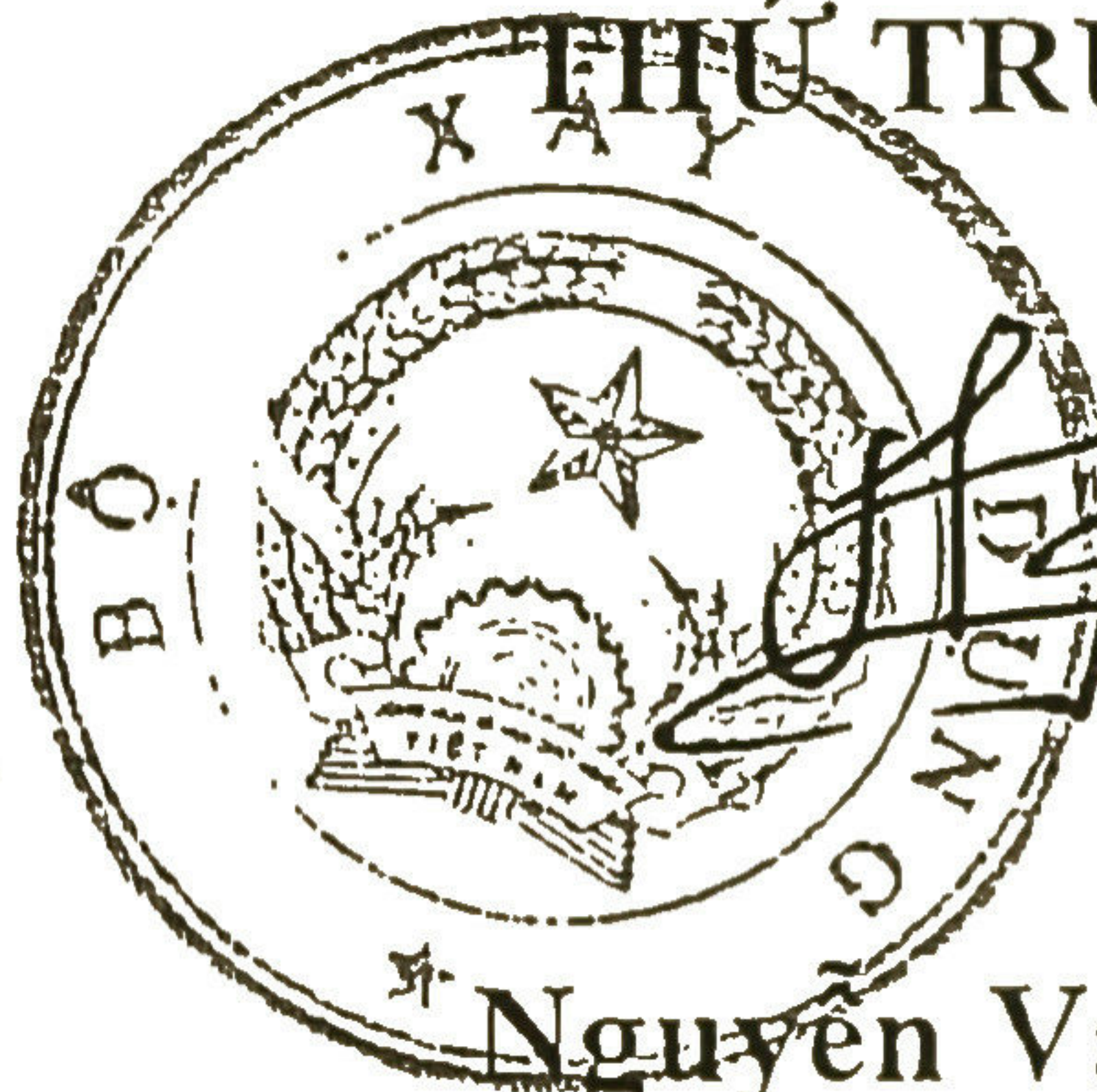
Trong thời gian tới, các đơn vị căn cứ theo nhiệm vụ được giao sẽ tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện phát triển đô thị thông minh trên cơ sở các quan điểm, nguyên tắc và nhiệm vụ giải pháp đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam giai đoạn 2018 - 2025 và định hướng đến năm 2030.

Trên đây là ý kiến trả lời của Bộ Xây dựng đối với yêu cầu của đại biểu Quốc hội đề nghị cung cấp thông tin về tình hình nghiên cứu, hướng dẫn và triển khai mô hình thành phố thông minh hiện nay. Bộ Xây dựng chân thành cảm ơn sự quan tâm của đại biểu Quốc hội đối với ngành Xây dựng trong thời gian qua và mong muốn tiếp tục nhận được nhiều ý kiến đóng góp trong thời gian tới./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng Phạm Hồng Hà (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Lưu: VP, PTĐT.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Nguyễn Văn Sinh

D 11...